

Kaupunginhallitus 23.11.2020 § 380

§ 380

Vuoden 2020 kolmas osavuosisikatsaus ja siitä johtuvat toimenpiteet (osittain KV-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Ojavuo Pia

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus hyväksyy seuraavat määrärahojen siirrot:

Talousarviokohdasta 94 Kiinteät rakenteen ja laitteet: hankkeelta 97320-Turuntie siirretään;
- 800 000 euroa hankkeelle 97319 Turunväylä
- 570 000 euroa hankkeelle 97321 Kauklahdenväylä

Lisäksi kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1

merkitsee liitteenä olevan vuoden 2020 kolmannen osavuosisikatsauksen sekä tulostavoitteiden toteumatiedot tiedoksi

2

hyväksyy poikkeamat seuraavien tulostavoitteiden toteutumisessa:

Sivistys ja hyvinvointi

- Terveysasemien palvelukyky paranee ja tavoitteena, on että lääkärin kiireettömälle vastaanotolle (T3) päästään 14 vuorokauden sisällä (Q1-Q4=14).
- Kehitetään perussoten ja esh:n integraatiota, tavoitteena potilaan hyöty.
- Säännöllisen kotihoidon asiakkaan luona käyvien eri hoitajien määrä vähenee.
- Vammaispalvelujen saatavuus paranee.
- Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten suhteellinen osuus ikäluokasta ei kasva.

Elinvoima, kilpailukyky ja työllisyys

- Työllisyys- ja työttömyysasteet lähestyvät Espoo-tarinan tavoitetasoja.
- Työmarkkinatukikustannukset laskevat.
- Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä laskee.
- Vieraskielisten työttömien määrä laskee.

Talous, henkilöstö ja johtaminen

- Nettomenojen kasvu on enintään talousarvion mukainen.
- Terveysperusteiset poissaolot vähenevät 10 % edellisen vuoden vastaavan ajankohdan tasosta.
- Palvelutuotannon tuottavuus paranee vähintään 1,5 % peruspalvelujen hintaindeksin muutos huomioiden.

- Palvelutuotannon tuottavuus paranee vähintään 1,5 % peruspalvelujen hintaindeksin muutos huomioiden. (SOTET)
- Palvelutuotannon tuottavuus paranee vähintään 1,5 % peruspalvelujen hintaindeksin muutos huomioiden. (SITO)

3

hyväksyy seuraavat määrärahojen ja tuloarvioiden muutokset sekä sitovuustasojen muutokset:

käyttötalous

24 Vanhusten palvelut
määrärahan lisäys 2 800 000 euroa
25 Terveyspalvelut
tuloarvion vähennys 5 700 000 euroa
määrärahan lisäys 6 900 000 euroa
27 Perhe- ja sosiaalipalvelut
tuloarvion vähennys 2 700 000 euroa
määrärahan lisäys 5 000 000 euroa
32 Svenska rum -lautakunta
tuloarvion vähennys 624 000 euroa
38 Liikunta- ja nuorisolautakunta
tuloarvion vähennys 862 000 euroa
41 Tekninen lautakunta
tuloarvion lisäys 5 000 000 euroa
46 Joukkoliikenne
määrärahan lisäys 3 000 000 euroa
49 Muut tekniset ja ympäristöpalvelut
tuloarvion vähennys 1 000 000 euroa

investoinnit

92 Maa- ja vesialueet
tuloarvion vähennys 550 000 euroa
94 Kiinteät rakenteet ja laitteet, 948 HA-KT sopimusrakentaminen
määrärahan lisäys 5 000 000 euroa
94 Kiinteät rakenteet ja laitteet, 97348 Jokeri I
tuloarvion lisäys 7 100 000 euroa
määrärahan lisäys 11 400 000 euroa
94 Kiinteät rakenteet ja laitteet, 97316-Kehä I (Kehä I Laajalahdessa)
määrärahan lisäys 4 400 000 euroa
96 Osakkeet ja osuudet, 9641 Arvopaperit Tekninen ja ympäristötoimi
määrärahan lisäys 910 000 euroa

Tilapalvelut liikelaitos

määrärahan vähennys uudisrakentamisen (7192) hankkeilta:

- 3745 Matinraitin Päiväkoti 558 000 euroa
- 4490 Kalajärven Koulu, Päiväkoti ja Nuorisotila 663 000 euroa
- 4500 Tiistilän Koulu ja Päiväkoti 1 100 000 euroa
- 5018 Rehtorintien Koulurakennus 625 000 euroa
- 4101 Meritorin koulu 2 734 000 euroa
- 4336 Kungsgårds Skola ja Daghem 3 276 000 euroa
- 6337 Espoonlahden Urheilupuiston huoltorakennus 800 000 euroa
- 5004 Luukin leirikeskus 1 098 000 euroa
- 71980 Hallinnon tilatehokkuuden parantaminen 1 700 000 euroa
- 71982 Toimitilojen muutos SITO/SOTE, palveluverkkoselvitys 800 000 euroa
- 71984 Takuuajan korjaukset ja viivästyneet maksuerät 1 300 000 euroa

määrärahan lisäys uudisrakentamisen (7192) hankkeille:
- 3685 Postipuun lastensuojelupalvelut 1 534 000 euroa
- 71981 Siirtokelpoisten toimitilojen perustukset ja pihatyöt 1 200 000 euroa

Suurpellon taseyksikkö, rakentaminen
määrärahan lisäys 500 000 euroa
Suurpellon taseyksikkö, kiinteät rakenteet ja laitteet, kaavojen IV ja V infra
määrärahan vähennys 1 850 000 euroa
Tapiolan taseyksikkö, kunnallistekniikka Otaniemi ja Keilaniemi
määrärahan lisäys 1 850 000 euroa

4

merkitsee liitteenä olevan Espoon kaupungin konserniraportin tiedoksi

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

1. Vuoden 2020 kolmas osavuositarkastus ajalta tammi- lokakuu

Valtion merkittävien kompensatioitten takia Espoon ja koko kuntatalouden tulos toteutuu koronapandemiasta huolimatta talousarviossa oletettua parempana. Yhteisöveron jako-osuuden korotus sekä lisätalousarvioiden (2., 4., 5., ja 7) peruspalvelujen valtionosuuden korotukset nostavat verorahoituksen kasvua. Espoon tilikauden 2020 tulosennuste ei kuvaa todellisesta koronan aiheuttamasta muutosta taloudessa. Koronapandemian vaikutukset toimintaa ja talouteen jatkuvat myös tuleville vuosille, mm. kasvanut työttömyys heikentää verotulokertymää ja hoitovelan purku sekä sosiaaliset ongelmat kasvattavat palvelutarvetta.

Väestönkasvu hitaampaa kuin 2019, työttömyysaste edelleen korkea

Vuoden alusta syyskuun loppuun saatu väestönlisäys on kuluvana vuonna ollut 2 760 asukasta pienempi kuin vuoden 2019 saman ajanjakson väestönlisäys. Jos väestönkasvu jatkuisi kuluvan vuoden loppuun alkuvuoden ennakkotietojen kaltaisena, olisi vuoden 2020 kokonaisväestönlisäys noin 2 600 asukasta ja vuodenvaihteen asukasluku noin 292 400 asukasta

Uudenmaan ely-keskuksen julkaiseman epävirallisen korona-ajan työllisyysseurannan mukaan Espoossa oli marraskuun alussa (vko 45) työttömiä 16 980, joista lomautettuja oli 3 604. Työttömyysaste 11,6 prosenttia.

Valtion koronakompensatiot parantavat tilikauden tulosta

Ulkoiset toimintatuotot yhteensä ennustetaan toteutuvan 388 milj. euron tasolla, joka on 7 prosenttia vähemmän kuin 2019. Toimintatuotot alittavat talousarvion noin 7 milj. eurolla mm. koronasta aiheutuvien palvelujen sulkemisten takia.

Ulkoisiin toimintamenoihin esitetään lukuisia määrärahalisäyksiä, mutta korona on aiheuttanut myös määrärahojen säästymistä mm. sivistystoimessa ja tietohallinnossa. Ulkoisten toimintamenojen ennustetaan lokakuun lopun tilanteessa toteutuvan – 1 948 milj. euron tasolla, kasvua edelliseen vuoteen noin 3 prosenttia. Ulkoiset toimintamenot ylittävät talousarvion määrärahat vain noin 2,6 milj. eurolla.

Toimintakatteen alijäämän eli nettomenojen arvioidaan toteutuvan – 1 546 milj. euron tasolla, kasvua 6 prosenttia vuoteen 2019.

Kunnallisveroja on tilitetty tammi-lokakuussa 1 112,5 milj. euroa, 4 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Kunnallisveroa arvioidaan kertyvän huomattavasti keväällä ennustettua enemmän. Arvioitua suurempi kasvu johtuu pitkälti veronperintämenettelystä, eli vuoden 2019 mittavasta vaikutuksesta verotuloihin 2020. Kunnallisveroa arvioidaan kertyvän 1 313 milj. euroa, noin 6 milj. euroa alle talousarvion.

Yhteisöveroa on tilitetty tammi-lokakuussa 119,7 milj. euroa, kasvua 9,6 prosenttia edelliseen vuoteen. Kasvu perustuu pääosin valtion päätöksestä korottaa kuntaryhmän jako-osuutta 10 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveroa arvioidaan kertyvän reilu 130 milj. euroa, noin 3 milj. euroa alle talousarvion.

Kiinteistöverotuksen toimitustavan muutos on viivästyttänyt useiden yritysten kiinteistöveron valmistumista ja siten noin 10 prosenttia kiinteistöveroista eräännyttyä maksettavaksi vasta 2021 puolella. Kiinteistöveroa arvioidaan tilitettävän 111 milj. euroa, noin 12 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa oletettiin.

Valtio on kompensoinut koronan aiheuttamia tulomenetyksiä ja menolisäyksiä useassa lisätalousarvioissa (LTA 2.,4.,5 ja 7.) joista Espoon osuus on noin 90 milj. euroa. Veroja ja valtionosuuksia yhteensä arvioidaan tilitettävän vuonna 2020 yhteensä 1 753 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen 10,7 prosenttia. Verot ja valtionosuudet yhteensä ylittävät talousarvion noin 77 milj. eurolla.

Rahastojen kirjanpidollinen tulos syyskuun loppuun oli 8,0 milj. euroa, kun talousarvioon oli budjetoituna vuodelle 2020 18,5 milj. euroa. Rahastojen tuottoennustetta on laskettu vuodelle 2020 11,7 milj. euroon. Rahastoja puretaan talousarvion mukaisesti 15 milj. eurolla.

Verotulojen arvioitua paremmasta kehityksestä ja erityisesti valtion mittavien koronakompensaatioiden takia vuosikatteen arvioidaan lokakuun tilanteessa toteutuvan 219 milj. euron ja tilikauden tuloksen 47 milj. euron tasolla. Tulosennuste ei kuvaa todellisesta koronan aiheuttamaa muutosta taloudessa.

Kuluvan vuoden toteumakertymän ja tiedossa olevien siirtymien sekä ovk3 yhteydessä esitettävien muutosten perusteella arvioidaan investointien kokonaismääräksi noin 400 milj. euroa. Nettoinvestointien arvio on noin 325 milj. euroa. Investointien tulorahoitusprosentiksi muodostuu 68 %.

Lainanostovaltuus 285 milj. euroa on käytetty kokonaan ja kaupungin lainakanta lokakuun lopussa oli 1 120,9 milj. euroa.

Tulojen alituksista ja menojen ylityksistä on laadittu useita määrärahanmuutosesityksiä osavuositarkastuksen yhteydessä. Verorahoituksen kehityksestä ja lukuisista muutoksista raportoidaan kaupunginhallitukselle kuukausittain ja valtuustolle osavuositarkastusten rytmissä, siten verorahoituksen osalta ei tehdä talousarviomuutoksia.

2. Poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa

Vuodelle 2020 sitovia tulostavoitteita on asetettu 41 kpl. Kokonaisuus näyttää kolmannen osavuositarkastuksen kohdalla haasteelliselta erityisesti talouteen, työllisyyteen ja hyvinvointiin liittyvien tavoitteiden osalta. Kaikkiaan 14 tulostavoitteen ei tässä vaiheessa arvioida toteutuvaksi ja kahden arvioidaan toteutuvan osittain kuluvan vuoden aikana. Kaksi tulostavoitteista arvioidaan myöhemmin kuluvana vuonna, kun seuranta-aineisto on saatavilla.

3. Talousarviomuutokset

Kaupunginhallitus

Investoinnit

Kunnallistekniikan investointeihin esitetään sisäinen siirto. Liikenneväylien yleisten teiden kustannuspaikalta 97320 Turuntie siirretään 0,8 milj. euroa kustannuspaikalle 97319 Turunväylä sekä 0,57 milj. euroa kustannuspaikalle 97321 Kauklahdenväylä.

Valtuusto

Käyttötalous

Sosiaali- ja terveystoimen menomäärärahojen ennakoitua ylittävän muutetun talousarvion yhteensä 14,7 milj. eurolla ja tulojen alittuvan 8,4 milj. euroa. Korona on aiheuttanut menolisäyksiä ja Perhe- ja sosiaalipalveluissa lasten sijaishuollon ja aikuisten tuetussa asumisessa arvioidaan ostopalveluiden ylittävän talousarvion 5 milj. eurolla, koska talousarvion laadinnan yhteydessä palvelutarve ennakoitiin alhaisemmaksi. Koronan aiheuttama asiakasmäärän pudotus on vaikuttanut tuloihin negatiivisesti. Valtiolta saatavat tulot ennakoitiin talousarvioon suuremmiksi kuin toteuman perusteella on ennustettu.

Sivistystoimen toimintatulot alittuvat Svenska Rum:ssa. Asiakasmaksutulot vähenevät johtuen koronapandemiasta sekä varhaiskasvatuksen suunniteltua pienemmästä lapsimäärästä. Liikunta- ja nuorisopalveluissa asiakasmaksutulot vähenevät, koska uimahallit ja liikuntasalit ovat olleet koronan takia suljettuna keväällä ja maksuttomien harrastusten käyttö on kasvanut korona-aikana, mm. ulkoliikuntapaikat ja luontopolut- syksyn paheneva koronatilanne vaikuttaa myös loppuvuoden tulokertymään.

Teknisen ja ympäristötoimen esikunnan tuotot alittavat talousarvion 1 milj. eurolla. Teknisen lautakunnan tuloarviota korotetaan 5 milj. euroa sopimusrakentamisen osalta. Vastaavat menot investointien

sopimusrakentamisessa. Koronatilanteen vuoksi joukkoliikenteen menojen ennustetaan ylittävän talousarvion 3 milj. euroa.

Investoinnit

Sopimusrakentamisen urakat ovat edenneet talousarviossa arvioitua aikataulua nopeammin. Määrärahamuutoksena esitetään investointimenojen lisäystä 5,0 milj. eurolla.

Raide-Jokeri on varsinkin Espoon osalta edennyt hyvin vuonna 2020. Onnistuneet liikennejärjestelyt, koronaepidemian hiljentämä työmatkaliikenne sekä alkuvuoden 2020 leuto säätila ovat mahdollistaneet rakentamisen ennakoitua kiivaammassa tahdissa. Määrärahan lisäystarve johtuu hankkeen hyvästä edistymisestä. Hankkeen kokonaiskustannusarvio pysyy toistaiseksi ennallaan. Hankkeen valtionavustus kirjataan tuloksi saamalle vuodelle niihin kohdistuvien menojen kanssa, joten tuloarviotakin kasvatetaan vastaavasti.

Kehä I Laajalahdessa hankkeelle tarvitaan lisämäärärahaa vuodelle 2020. Kyseisessä urakassa urakoitsija on poikkeuksellisen hyvin pystynyt edistämään työtään. Työmaan valmiusaste on noin 80% ja arvioitu valmistuminen on ensi juhannukseen mennessä. Urakka on noin puoli vuotta edellä aikataulusta ja kokonaiskustannus ei ole kasvanut.

Teknisen ja ympäristötoimen osakkeiden ja osuuksien määrärahasta on vuoden aikana hankittu Maapallonkadun Autopaikat Oy osakkeita ja loppuvuodesta merkitään Turun Tunnin Juna Oy:n osakkeita. Länsimetro Oy:n vastikkeiden rahastoitava osuus on talousarviossa varattua määrärahaa 0,7 milj. euroa suurempi. Käyttötalouden puolelle kirjattava osuus vastikkeista on vastaavasti pienempi. Osakehankintojen tarvitaan 0,2 milj. euroa. Määrä-rahaa tarvitaan lisää 0,91 milj. euroa.

Tilapalvelujen rakennushankkeiden määrärahoihin esitetään lisäyksiä ja vähennyksiä. Vähennykset johtuvat hankkeiden viivästymisistä tai siirtymisistä. Viivästymisistä johtuvia määrärahavähennyksiä kohdistuu hankkeisiin: Kalajärven koulu 0,7 milj. euroa, Rehtorintien koulurakennus 0,6 milj. euroa, Kungsgårds skola och daghem 3,3 milj. euroa, Tiistilän koulu ja päiväkotiki 1,1 milj. euroa, Meritorin koulu 3,0 milj. euroa, Matinraitin päiväkotiki ja asukaspuisto 0,6 milj. euroa, Espoonlahden urheilupuiston tekojään huoltorakennus 0,8 milj. euroa ja Luukin leirikeskus 1,1 milj. euroa. Hallinnon tilatehokkuuden kustannuspaikalta säästyy 1,7 milj. euroa, SITO/SOTE, palveluverkkomuutoksista 800 000 euroa ja Takuuajan korjaukset ja viivästyneet maksuerät kustannuspaikalta 1 300 000 euroa.

Postipuun lastentalo ylittyy 1,5 milj. euroa, joka johtuu hankkeen rakentamisen siirtymisestä vuodelle 2020. Hankkeen kokonaiskustannukset eivät ylitä. Siirtokelpoisten toimitilojen perustukset ja pihatyöt investointihanke ylittyy 1,2 milj. euroa, johtuen budjetoitua suuremmista siirtokelpoisten siirtokustannuksista.

Suurpellon taseyksikön Vuoden 2019 investointiohjelmassa oli pysäköintilaitos. Vuonna 2020 on maksettu vuoden vaihteessa valmistuneen pysäköintilaitoksen viimeisiä ostolaskuja. Kaupungin osuus pysäköintilaitoksesta myydään tontin vuokrauksen yhteydessä todennäköisesti vuonna 2021. Vuonna 2020 talousarviossa ei enää ole määrärahaa laitoksen rakentamiseen. Lisämäärärahaa tarvitaan 0,5 milj.

euroa. Kunnallistekniikan määrärahaa voidaan vähentää 1,85 milj. euroa. Määrärahan vähennys johtuu Kyläsepäntien joukkoliikennekadun urakan viivästymisestä.

Tapiolan taseyksikön investointeihin tarvitaan lisämäärärahaa 1,85 milj. euroa seuraavista syistä: Laajan Kehä I Keilaniemessä- urakan taloudellisen loppuselvityksen valmistuminen viivästyi ja viimeiset maksuerät tulivat vuodelle 2020, johon ei oltu talousarviossa valmistauduttu. Keilaniemen ramppien suunnittelu Länsiväylälle on alkanut, johon ei oltu varauduttu talousarviossa. Lisäksi Raide-Jokerin liittyvät hankkeet ovat edenneet arvioitua nopeammin Otaniemen alueella.

Päätöshistoria